

Державний вищий навчальний заклад
«Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»

Кафедра педагогіки початкової освіти

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор _____

“___” _____ 2019 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Основи педагогічних досліджень

Галузь знань _____ 01 «Освіта/Педагогіка» _

спеціальність _____ 013 «Початкова освіта» _____

факультет _____ Педагогічний _____

Івано-Франківськ – 2019 рік

Робоча програма «Основи педагогічних досліджень» для студентів 1 курсу за спеціальністю «Початкова освіта».

Робоча програма складена кандидатом педагогічних наук, доцентом кафедри педагогіки початкової освіти - **Русин Г. А.**

Робоча програма схвалена на засіданні кафедри педагогіки початкової освіти (протокол № __1__ від __28 серпня__ 2019 р.)

Завідувач кафедри _____ **Оліяр М.П.**
підпис прізвище, ініціали

Затверджено науково-методичною радою педагогічного факультету (протокол № __1__ від __30 серпня__ 2019 р.)

Голова науково-методичної ради педагогічного факультету _____ **Кондур О.С.**
прізвище, ініціали

Директор / Декан _____ **Кондур О.С.**
підпис прізвище, ініціали

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – ЄКТС – 3,0	Галузь знань 01 «Освіта/Педагогіка»	Дисципліна за вибором ЗВО	
Модулів – 2	Спеціальність 013 «Початкова освіта»	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		1-й	1-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання: міні-науковий проект		Семестр	
Загальна кількість годин - 90		2-й	2-й
		Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 1,0 год. самостійної роботи студента – 1,0 год.	Освітній рівень: бакалавр	14 год.	8 год.
		Практичні, семінарські	
		16 год.	4 год.
		Лабораторні	
		- год.	- год.
		Самостійна робота	
		60 год.	78 год.
Індивідуальні завдання: __ год.			
Вид контролю:		Залік	залік

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни. Якісна підготовка майбутнього вчителя сьогодні немислима без належного рівня наукових знань і умінь. Впровадження у навчально-виховний процес інформаційно-комунікативних технологій вимагає від майбутнього вчителя не тільки знати предмети, що викладатиме у початковій школі, але й творчо відноситись до своєї праці. Даний курс покликаний сформувати творчу особистість вчителя, здатного осмислювати і корегувати свій та чужий досвід. На студентській лаві формується інтерес до науково-педагогічного пошуку, розвиваються здібності аналізувати педагогічні факти і явища, робити з них правильні наукові висновки. Праця вчителя це праця дослідника.

Завдання вивчення дисципліни

У результаті вивчення дисципліни студенти повинні:

Знати

- Закономірності проведення різних педагогічних досліджень;
- Основні категорії (поняття) педагогічного дослідження;
- Принципи наукових досліджень;
- Вимоги що пред'являються до науково-педагогічних досліджень і вимоги до них;
- Методи і прийоми досліджень;
- Як із конкретних фактів на основі узагальнень здобувати теоретичні висновки

Вміти

- проаналізувати структуру наукової статті;
- обрати правильні методи науково-педагогічного дослідження;
- самостійно визначати елементи наукового дослідження;
- самостійно підібрати бібліографію відповідно до обраної теми;
- правильно розробити та розкрити наукове дослідження;
- робити власні висновки і узагальнення.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Теоретико-методологічні засади наукових досліджень у педагогіці

Тема 1. Поняття про науку та наукове пізнання

Загальна мета та завдання курсу „Основи педагогічного дослідження”. Роль науково-технічного прогресу в сучасних умовах і необхідність його прискорення. Наука як продуктивна сила суспільства. Наука як система знань. Наукові дослідження та їх особливості, класифікація.

Організаційна структура і система державного управління наукою. Академія наук і її роль у організації наукових досліджень. Галузі Академії наук.

Значення наукової творчості у професії вчителя. Зв'язок педагогічної науки з

педагогічною практикою. Форми впровадження досягнень педагогічної науки у практику роботи школи.

Тема 2. Технологія наукової діяльності.

Види наукової діяльності та їх характеристика. Суб'єкти наукової діяльності. Форми викладу результатів наукової педагогічної діяльності. Вимоги до наукової діяльності науковця, етика та культура наукової діяльності. Формування вченого як особистості та правильна організація його наукового дослідження.

Тема 3. Методологія науково-дослідницької діяльності

Методологія і методи наукового пізнання. Принципи всезагального взаємозв'язку, діалектичне протиріччя, принцип єдності якості та кількості, принцип діалектичного протиріччя, принцип відображення (споглядання, мислення). Характеристика кожного принципу.

Фундаментальна та загальнонаукова методологія науки. Методологія та основні напрями конкретно-наукового пошуку. Специфіка методології науково-педагогічного дослідження. Класифікація об'єктів наукового дослідження.

Тема 4. Методи науково-педагогічного дослідження.

Методи наукових педагогічних досліджень: не експериментальні методи дослідження, діагностичні методи та теоретичні методи науково-педагогічного дослідження. Педагогічне спостереження, бесіда, інтерв'ювання, анкетування, методи рейтингу та самооцінки, використання шкал та їх види: оціночні шкали, шкали ранжування, соціометричні шкали, діагностичних контрольних робіт, педагогічного експерименту. Теоретичні методи: індукція та дедукція, аналіз та синтез, порівняння, класифікація, абстрагування та конкретизація, моделювання.

Змістовий модуль 2. Методика проведення науково-педагогічного дослідження

Тема 5. Інформаційне забезпечення науково-педагогічних досліджень та організація наукового дослідження

Сутність та основні етапи організації діяльності. Правильна послідовність етапів роботи, що забезпечить успішне досягнення мети. Визначення актуальності у дослідницькій роботі. Основні елементи педагогічного дослідження: об'єкт, предмет, проблема, мета дослідження, завдання та гіпотеза дослідження. Характеристика кожного компоненту.

Наукова поінформованість дослідника. Вміння правильно обирати літературу, використовувати її за певною темою, склад і структура цих матеріалів має відповідати структурі дослідження.

Загальні питання бібліографічного опису використаних джерел. Бібліографічний опис різних типів джерел.

Тема 6. Організація наукового дослідження.

Типи науково-педагогічних досліджень. Основні етапи організації педагогічних досліджень та їх характеристика. Елементи наукового дослідження, основи методики планування наукового дослідження. Мова та стиль наукового дослідження.

Тема 7. Науково-дослідницька діяльність студентів вищих педагогічних

навчальних закладів.

Структура, зміст та форми науково-дослідної діяльності студентів. Фундаментальні дослідження, приклади та розробки. Науково-дослідні роботи теоретичного та експериментального характеру. Програми, методичні рекомендації, статті, курсові роботи, дипломні, доповіді.

Тема 8. Основні види навчально-наукової роботи студентів.

Методика написання курсової роботи з педагогіки. Методика підготовки дипломної роботи. Органічне поєднання теоретичної частини педагогічного дослідження з практичною. Правильне оформлення бібліографії з урахуванням усі вимог. Додатки, ілюстрації. Вимоги щодо зовнішнього оформлення роботи.

Шляхи впровадження результатів дослідження в практику навчально-виховного процесу в початковій школі. Критерії та методи визначення ефективності педагогічного дослідження.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усьог о	у тому числі					усьог о	у тому числі				
		л	п	ла б	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1												
Змістовий модуль 1. Методологія наукового дослідження у галузі педагогіки												
Тема 1. Поняття про науку та наукове пізнання	9		2			7	10					10
Тема 2. Технологія наукової діяльності	11	2	2			7	10					10
Тема 3. Методологія науково-дослідницької діяльності	11	2	2			7	14	2	2			10

Тема 4. Методи науково-педагогічного дослідження	12	2	2			8	14	2				12
Разом за змістовим модулем 1	43	6	8			29	48	4	2			42
Змістовий модуль 2. Методика проведення та узагальнення науково-педагогічного дослідження												
Тема 5. Інформаційне забезпечення науково-педагогічних досліджень	12	2	2			8	8					8
Тема 6. Організація наукового дослідження	12	2	2			8	10	2				8
Тема 7. Науково-дослідницька діяльність студентів ВПНЗ	12	2	2			8	14	2	2			10
Тема 8. Основні види навчально-наукової роботи студентів	11	2	2			7	10					10
Разом за змістовим модулем 2	47	8	8			31	42	4	2			36
Усього годин	90	14	16			60	90	8	4			78

Денна форма**5. Теми практичних занять**

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Організація наукової діяльності в галузі педагогіки	2
2	Наука та суспільство. Їх значення та вплив на формування наукової думки в Україні	2
3	Технологія наукової діяльності	2
4	Методологія науково-дослідницької діяльності	2
5	Методи науково-педагогічних досліджень їх впровадження та використання на практиці	2
6	Обґрунтування теми дослідження. Збір та аналіз наукової інформації за темою	2
7	Організація наукового дослідження. Структура психолого-педагогічного дослідження	2
8	Наукова організація дослідницької роботи студентів	2
	Всього	16

Заочна форма**6. Теми практичних занять**

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Наука та суспільство. Їх значення та вплив на формування наукової думки в Україні	1
2	Методологія науково-дослідницької діяльності	1
3	Методи науково-педагогічних досліджень їх впровадження та використання на практиці	1
4	Наукова організація дослідницької роботи студентів	1
	Всього	4

Заочна форма**7. Самостійна робота**

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Формування вченого як особистості та режим його праці	10
2	Інформаційне забезпечення наукової діяльності	10
3	Методологія науково-педагогічного дослідження	10
4	Бібліографічні вимоги до наукового дослідження	12
5	Специфіка методології педагогічних досліджень	8
6	Характеристика методів науково-педагогічного дослідження	8
7	Сутність та основні етапи організації дослідження	10
8	Оформлення результатів наукових досліджень	10
	Разом	78

Денна форма**8. Самостійна робота**

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Формування вченого як особистості та режим його праці	7
2	Інформаційне забезпечення наукової діяльності	7
3	Методологія науково-педагогічного дослідження	7
4	Бібліографічні вимоги до наукового дослідження	8
5	Специфіка методології педагогічних досліджень	8
6	Характеристика методів науково-педагогічного дослідження	8
7	Сутність та основні етапи організації дослідження	8
8	Оформлення результатів наукових досліджень	7
	Разом	60

10. Методи навчання

Лекції із застосуванням мультимедії; аналіз наукових робіт, виконання творчих завдань, робота в інтернеті; правильний підбір літератури відносно теми міні-наукового дослідження тощо.

11. Методи контролю

Поточне тестування; оцінка за навчальний проект; усне опитування, складання схеми написання статті, міні-науковий проект з обраної теми, підсумковий письмовий тест.

Розподіл балів, які отримують студенти (залік)

Поточне тестування та самостійна робота										Сума
Змістовий модуль №1					Змістовий модуль № 2					
T1	T2	T3	T4	сума	T5	T6	T7	T8	сума	100
11	13	13	13	50	11	13	13	13	50	

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
80 – 89	B	добре	
70 – 79	C		
60 – 69	D	задовільно	
50 – 59	E		

26 – 49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-25	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

13. Методичне забезпечення

1. Конспекти лекцій з дисципліни
2. Плани практичних занять.
3. Навчально-методичне забезпечення самостійної роботи студентів
4. Засоби контролю й самоконтролю.
5. Список базової та допоміжної літератури з дисципліни.
6. Нормативні документи.
7. Орієнтовна тематика творчих підсумкових робіт.

14.Рекомендована література

I. Підручники і посібники

1. Баскаков А.Я. Методология научного исследования: Учеб. пособие / А. Я. Баскаков Н. В. Туленков ; Отв. ред. Дроздецкая М. В. – К. : МАУП, 2002. – 216 с.
2. Білуха М.Т. Основи наукових досліджень: Підручник / М.Т.Білуха. – К.: Вища школа, 1997. – 271 с.
3. Вихрущ В.О. Методичні рекомендації до написання дипломних та випускних робіт / О.В. Вихрущ. – Тернопіль, 2001. – 25 с.
4. Вихрущ В.О. Методологія та методика наукового дослідження / О.В.Вихрущ. – Тернопіль, 2004. – 224 с.
5. Вишневський О.І., Кобрій О.М., Чепіль М.М. Теоретичні основи педагогіки: Курс лекцій / О.І.Вишневський, О.М.Кобрій, М.М.Чепіль ; За ред. О.Вишневського. - Дрогобич: Відродження, 2001. – 268 с.
6. Гончаренко С.У. Український педагогічний словник / С.У. Гончаренко. - К.: Либідь, 1997. – 376 с.
7. Єріна А.М. Методологія наукових досліджень: Навч. посібник / А. М. Єріна, В. Б. Захожай, Д. Л. Єрін ; За ред. Попсуєнко Ю. Г. - К. : Центр навч. літератури, 2004. – 212 с.
8. Касьяненко М.Д. Педагогіка співробітництва: Навч. посібник / М.Д. Касьяненко. – К. : Вища школа, 1993. – 320 с.
9. Ковальчук В.В. Основи наукових досліджень: Навч. посіб.-3-є вид. / В.В.Ковальчук. – К.: Професіонал, 2005. – 240 с.
10. Крушельницька О.В. Методологія і організація наукових досліджень: Навч. посіб. / О.В.Крушельницька. – К: Кондор, 2006. – 206 с.

11. Кушнарєнко Н.М. Наукова обробка документів: Підручник / Н. М. Кушнарєнко, В. К. Удалова ; За ред. Надольного І. Ф. – К.: Вікар, 2003. – 328 с.
12. Лудченко А.А. Основи научних досліджень: Учеб. посібник / А. А. Лудченко, Я. А. Лудченко, Т. А. Примак ; Под ред. Лудченко А. . – К. : Знання, 2000. - 114 с.
13. Лудченко А.А. Основы научных исследований: Учеб. пособ. - К.: Знання, 2000. - 120 с.
14. Макогон Ю. В. Основи наукових досліджень: навч. посібник. - 2-ге видання / Ю. В. Макогон. - Донецьк : Альфа-прес, 2007. - 144 с.
15. Методичні рекомендації до виконання дипломних робіт студентами педагогічного інституту /Уклад. Г. І.Артемчук, В.С.Демчук, М.Б. Євтух, З.М.Шалін. - К., 1990. – С.12 – 45.
16. Марцин В.С., Міценко Н.Г., Даниленко О.А. Основи наукових досліджень. Навчальний посібник / В.С. Марцин, Н.Г.Міценко, О.А.Даниленко та ін. - Л.: Ромус-Поліграф, 2002. – 128 с.
17. Наукове дослідження: організація, методологія, інформаційне забезпечення / Авт. колектив: В.Л.Пілюшенко, І.В. Щербак, Е.І. Словенко. – К.: Лібра, 2004. – 223 с.
18. Основи наукових досліджень. Організація самостійної та наукової роботи студента. Навч. посіб. / Я.Я Чорненький, Н.В.Чорненька, С.Б.Рибак та ін. – К. : Професіонал, 2006. – 208 с.
19. П'ятницька-Позднякова, І.С. Основи наукових досліджень у вищій школі: Навч. посібник /І. С. П'ятницька-Позднякова ; Ред. Бадейкова В. М. – К. : Центр навч. літератури, 2003. – 116 с.
20. Пальчевський С. Педагогіка / С.Пальчевський. – Київ, «Каравелла», 2008. – 264 с.
21. Пілюшенко В.Т., Шкрабак І.В., Словенко Е.І. Наукове дослідження: організація, методологія, інформаційне забезпечення / В.Т.Пілюшенко, І.В.Шкрабак, Е.І.Словенко. – К.: Лібра. – С. 163–175.
22. Рудницька О.П., Болгарський А.Г., Свистельнікова Т.Ю. Основи педагогічних досліджень: Навчально-методичний посібник / О.П. Рудницька, А.Г.Болгарський, Т.Ю. Свистельнікова. – К.: Вища шк., 1998. – 143 с.
23. Сидоренко В.К., Дмитренко П.В. Основи наукових досліджень / В.К. Сидоренко, П.В. Дмитренко. – К.: РНКЦ, 2000. – 259 с.
24. Стеченко Д.М., Чмир О.С. Методологія наукових досліджень: Підручник. 2-ге вид. / Д.М. Стеченко, О.С. Чмир. - К.: Знання, 2007. – 317 с.
25. Свердан М.М. Основи наукових досліджень: Навч. посіб. / М.М.Свердан. – Чернівці: Рута, 2006. – 352 с.
26. Соловійов С.М. Основи наукових досліджень / С. М. Соловійов. - 2007. – 212 с.
27. Сорока М. Б. Національна система реферування української наукової літератури / М. Б. Сорока. – К. : НБУВ, 2002. – 209 с.
28. Слепкань З.І. Наукові засади педагогічного процесу у вищій школі: Навч. посіб. / З.І.Слепкань. – К.:Вища шк., 2005. – 239 с.
29. Технологія самостійної навчально-наукової роботи студентів. Методичні матеріали / О.Кіліченко, Л.Степанова, О.Ткачук, В.Хрущ, О.Хрущ. - Івано-

Франківськ: Плай, 2003. – 88 с.

30. Тягур Р.С. Основи педагогічних досліджень: Навч. посібник. - 2-е вид. доп. / Р.С. Тягур. – Івано-Франківськ: Плай, 2008. – 95 с.

31. Філіпенко А.С. Основи наукових досліджень. Конспект лекцій: Навчальний посібник / А.С.Філіпенко. – К.: Академвидав, 2005. – 208 с.

32. Черній А. М. Дисертація як кваліфікаційна наукова праця: Посібник. - 2-е вид. / А. М. Черній. – К. : Арістей, 2005. – 232 с.

33. Шейко В. М. Організація та методика науково-дослідницької діяльності: Підручник. - 5-те вид. / В. М. Шейко, Н. М Кушнарєнко. – К.:Знання, 2006. – 307 с.

34. Шишка Р.Б. Організація наукових досліджень та підготовки магістерських і дисертаційних робіт / Р.Б. Шишка. – 2007. – 112 с.

35. Шейко В.М., Кушнарєнко Н.М. Організація та методика науково-дослідницької діяльності: Підручник / В.М. Шейко, Н.М. Кушнарєнко. - К.: Знання-Прес, 2003. – 295 с.

36. Цехмістрова Г.С. Основи наукових досліджень: Навч. Посібник / Г.С. Цехмістрова. - К.: Слово, 2004. – 240 с.

37. Ярмаченко М.Д. Важливий етап у розвитку педагогічної науки // Вісник Академії педагогічних наук України. - 1993. - №1. - С.4-11.

38. Якса Н.В. Основи педагогічних знань: навч. посіб. / Н.В. Якса. – К.: Знання, 2007. – 358 с.

ДОДАТКОВА ЛІТЕРАТУРА

1. Волкова Н.П. Педагогіка / Н.П. Волкова. - К.: Академія, 2001. - 576 с.

2. Галузинський В.М., Євтух М.Б. Педагогіка: теорія та історія. Навч. посібник / В.М. Галузинський, М.Б. Євтух. - К.:Вища шк., 1995. - 237 с.

3. Головащук С.І. Українське літературне слововживання: Словник-довідник / С.І.Головащук. - К.: Вища шк., 1995. - 319 с.

4. Гончаренко С.У. Педагогічні дослідження: методологічні поради молодим науковцям / С.У. Гончаренко. - К.: АПН України, 1995.- 45 с.

5. Дарманський М.М. Дипломна робота в системі ступеневої підготовки педагогів / М.М.Дарманський, В.П.Калинюк, Ю.В.Телячий. -Хмельницький: Вид-во ХГПІ, 2001. - 141с.

6. Державна національна програма «Вчитель» // Інститут педагогіки і психології професійної освіти АПН України, 2001. - 9 с.

7. Дмитренко П.В., Сидоренко В.К. Основи наукових досліджень / П.В.Дмитренко, В.К.Сидоренко. – К.: РНКЦ, 2000; Дім П, 2000. – 259 с.

8. Касьяненко М.Д. Педагогіка співробітництва: Навч. посібник / М.Д.Касьяненко. - К.: Вища шк., 1993. - 320 с.

9. Коломієць В.О. Як виконувати курсову роботу: Метод. посібник для студентів вищих педагогічних навчальних закладів / В.О. Коломієць. - К.: Вища шк., 2003. - 69 с.

10. Мойсеюк Н.Є. Педагогіка / Н.Є.Мойсеюк. - К., 2001. - 608 с.

11. Мороз І.В. Структура дипломних, кваліфікаційних робіт та вимоги до їх написання, оформлення і змісту: навч. посіб / І.В. Мороз. - К.: Фірма „Курс”,

1994. - 56 с.

12. Новий тлумачний словник української мови: У 4-х т. - К.: Аконтіт, 1998.

13. Організація науково-дослідної роботи в закладах освіти. - Тернопіль. „Астон”, 2001. – 138 с.

14. Савченко О.Я. Дидактика початкової школи: Підручник для студентів педагогічних факультетів / О.Я.Савченко. - К.: Абрис, 1997. - 416 с.

15. Інформаційні ресурси

Ресурси (нормативна база, джерела Інтернет, адреси бібліотек тощо)

www.pu.if.ua/depart/Library/ua/4524/

www.pu.if.ua/depart/cit/ua/4624/

[https://uk.wikipedia.org/.../Наукова бібліотека Прикарпатського національного університету](https://uk.wikipedia.org/.../Наукова_бібліотека_Прикарпатського_національного_університету)

<https://uk.wikipedia.org/wiki/Івано-Франківськ>

www.pu.if.ua/depart/Pedagogical/ua/2079/